

S'Esclop

18

*Extra de
Nadal*

I època (1999-2001) Suplement de La Veu, Calvià, desembre 2001

Òscar Aguilera
Carme Bennàssar
Miquel Bezares
Andreu Caballero
Vicenç Calonge
Àngels Cardona
Miquel Ferrà
Bartomeu Fiol
Gabriel Florit
Albert Herranz
Miquel Àngel Lladó
Miquel López Crespí
Lluís Maicas
Pere Joan Martorell
Miquel Mestre
Pere Perelló
Andreu Peris
Jaume Pomar
Damià Pons
Antoni Rodríguez
Jean Serra
Tomas Tranströmer
Antoni Vidal Ferrando
Àlex Volney
Il·lustracions:
Ramon Bonet
Paula Company
Guillem Crespí
Marilús Miranda
Rainelda Palerm
Antoni Riera
Yolanda Rodríguez
Jean Serra
Gaspar Servera
Tudanca
Magdalena Vidal
Disseny: Joan Fullana

Xilografia africana

(El Tenebrós)

"Jo sóc el tenebrós, el vidu, l'abatut"
Gerard de Nerval

En el silenci nia el Tenebrós
tot aguaitant en l'ombra que palpita
d'assaciada llum;

és Ell qui es gita
sargint els ulls amb nimbes de dolors

antics:

l'ancestre ignot del Temps difós,
l'Altre, el Sempre-Vidu, l'Eremita,
el Dolorós.

Ell és el jo que habita
l'espill del rostre inadvertit:

Ambdós.

Vine, oh mot, i salva'm de la nit
que em floreix a dintre!

Vés i inunda
l'esglai de llum, navega-hi com un crit!

Que en uns sols Ulls tan sols em reconegui
quan Tu trenquis l'escorça de l'espill.

Que un sol Nom, mon cos, il·lús, s'anegui

PERE PERELLÓ I NOMDEDÉU

(Aquest sonet forma part del recull inèdit **Hypnes**)

Dibuix de Marilú Miranda

PERE PERELLÓ I NOMDEDÉU, natural de Palma (1975), és mestre diplomant en la especialitat de Llengua Estrangera i és a punt d'obtenir la llicenciatura de Filosofia (UIB). Juntament amb Carles Rebassa, ha publicat *RIP* (Capaltard, Palma, 1998); és co-autor de *7d7*, carpeta col·lectiva (Edicions 6A, 2001) i, juntament amb Àlicia Beltran, va coordinar l'obra col·lectiva *Segle 21 -vint-i-una poemes per al segle vint-i-u* (Capaltard, 2001).

Esbós de Yolanda Rodríguez

Som dones de boira i de desig,
ulls encesos, llavis pintats,
dones de carmesí,
d'un roig encès,
d'un morat intens.
Dones sota la pluja i sota el sol,
entre la mar i el vent.
Dones de plors i de somriures,
de dubtes i d'enyors,
de certeses i d'inquietuds.

Ulls encesos, llavis pintats,
som dones de carmesí.

Travessen camins de silenci,
s'hostatgen en cambres d'incertituds
i obren portes perquè en surtin les paraules,
perquè hi entri la boira
i la brisa que ve del mar.
Parlen, somriuen i es besen,
contemplen la seva nuesa
i es fonen amb la penombra.
Llavors reprenen els seus cossos,
però abans de tornar a ser ells,
mentre s'abracen,
cap pensament no trenca el seu somni.

Aquest silenci que m'empresona,
el dolor que no passa mai,
la pluja que no caigué.
Més lluny dels teus llavis nus, morts,
saps que hi ha més dies de dol i de desig,
i més nits.
Les paraules que no ens diguérem,
els déus que no adoràrem
cremen els records de la innocència.

I cada dona que estimares
amaga en el cor aquella rialla teva,
blanca, roja, immensa.

Ulls negres, mans d'artesa.

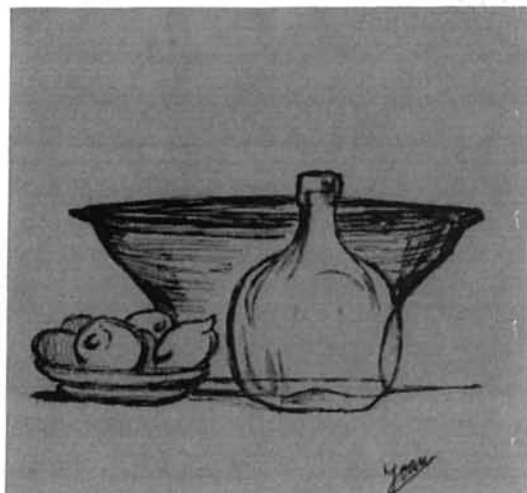
CARME BENNÀSSAR

Lisboa

Al barri d'Alfama cantaven els tramvies grocs les empinades costes.
 Hi havia dues presons. Una era pels lladres.
 Saludaven amb la mà des dels barrots.
 Cridaven que volien ésser fotografiats!

"Però aquí -va dir el conductor i va fer una rialla de persona dubtosa-
 estan tancats els polítics". Vaig veure la façana, façana, façana
 i dalt del tot a una finestra un home
 que mirava amb uns prismàtics cap a la mar.

La roba penjava estesa dins el blau. Les murades cremaven.
 Les mosques llegien cartes microscòpiques.
 Sis anys després vaig demanar-li a una dama lisboeta:
 "És cert, o ho he somiat?"

Joan

Esbós a l'octubre

El remolcador està ple de pigues de rovell. Què fa tan lluny de la mar?
 És una pesant, apagada làmpada envoltada de fredor.
 Els arbres tenen colors salvatges. Senyals cap a l'altra vora de la riba!
 Com si algú volgués ser cercat.

Camí a casa veig els esclata-sangs sortir a través de la gespa
 Són dits que demanen ajuda d'un
 Que ha plorat massa temps solitari dins la foscor d'allà baix.
 Pertanyem a la terra.

TOMAS TRANSTRÖMER

Traduït del suec per

ALBERT HERRANZ HAMMER

Neix l'escriptura

Molts de camins eren cursos d'aigua. L'home escrutava els equinoccis; escrutava laberints, i, a llocs sagrats, salvava la memòria dels morts. Tot era rar i bell: la violència dels abismes, les ombres escarlates, la flaire de morduix del pleniluni, el bleixar de dos cossos, que ocultava la selva. Tot era rar i bell. Del seu poder anímic sobre el sílex, sobre els secrets de les pedres calcàries, l'home en va fer les eines, cavernes, les adipositats i els ritmes de les venus; en va fer un costum com de tenir dues mans. Després, aixecà sales hipòstiles, interpretà els auguris, va establir calendaris. L'home era així, indòmit, èpic, naïf. I, un dia, es va sotmetre a una experiència brutal: explicar l'ésser. Invocà el vent, la claror súbita, malva-rosa d'un àngel, traçà el primer gargot.

D'El batec de les pedres

Escultura
de
Toní
Riera,
feta en
bronze
(1997),
titulada
Gimnasta.
Fotografia
de
Ramon
Bonet
(1998).

La terra que imagin

La terra que imagin és sense ermassos
i, lentament, un lliri blanc
predominant i tendre
esdevé joia, moderada carícia.
Des de joncars incògnits
els pobladors
enlairen ocells garrits
que abisen amb llurs cants la desventura.

A l'arbre de l'amor, quan no fa fruit,
el guarneixen de llunes, de mimoses,
de pètals.

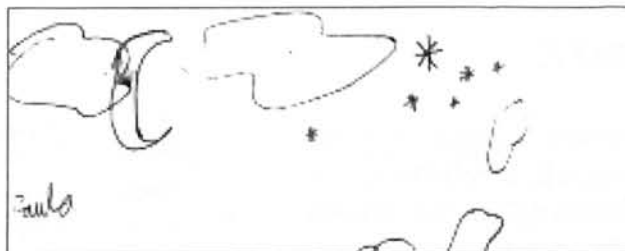
Dansa Llull majestuós entre les ombres
solellades a penes
dels crepuscles més pàl·lids,
on s'agermanen benastrucs
mandra i cobdícia, llop i folcat,
clam i silenci.

La terra que imagin,
Racó de n'Aulet,
no em fa plorar com tu fas ara,
amb una pena forestal de coltells secs,
de romeguers,
que em blasma la pietat
i m'assassina amb glavi bàrbar
la clemència.

La terra que imagin, si l'estimàsseu,
la inventaríeu d'hidromel, d'aiguesmarines
i, amb delera tàctil, l'emmenaríeu vostra
a l'himeneu que xopa l'amant de la donzella.

De Racó de n'Aulet

Antoni VIDAL FERRANDO

Dibuix (fragment) *La lluna i els estels*, Paula Company

La nit com a pretext

Pastor d'estels, oguer de llunes,
 porquer dels porcs que habiten en nosaltres,
 faig pasturar, com gos d'atura,
 ramats de mots per prats nocturns.
 Quan en nit alta, adesiara,
 només se senten esparsos bels,
 eguins perduts, picarols febles,
 repicadisa de grills ferrers d'insomni,
 maldo d'escriure
 grops de silenci, vocables
 muts, insonors versos.
 Tanmateix sé que cap paraula
 no ha d'abastar el buit que em sotja,
 aquest immens
 callar que em diu.
 Heus ací que, per això,
 sovint desisteixo,
 desexisteixo
 mentre, impassible, flueix
 tant d'Univers.

L'ésser prescindible

Pas vacil·lant, he fet l'itinerari
 que fa la llum per arribar a la fosca
 buidor de l'avenc, on tota
 claror s'anul·la i dorm
 silent, inalterable.
 Només així, amb dens silenci podria
 dir-te com estim aquesta terra, aquesta
 mar (la mar, la mar tan repetida),
 aquests cels tan alts
 i baixos que estimaré per sempre
 amb justa ràbia.
 Cal, doncs, que calli, que res
 no digui ni que expressi
 cap sentiment ni concepte
 aquesta meva escriptura. Quan oblidis
 tot quan he dit, sabràs
 que és més llarg el temps que la paraula,
 més extens l'oblit que la memòria,
 i que puc, definitivament i plàcida,
 morir, morir-me
 així, prescindiblement.

MIQUEL MESTRE

Del poemari inèdit *Llibre d'Aubarca*

14 *

Era la teva una tempesta d'or
 quan, cansada del meu injust retorn,
 et desfeies en branques turmentades
 pel meu vent, i el teu plor silent i cast

rebentava les entranyes del meu plor.

Era imposible reprendre el bes,
 i ara tem, en veure córrer el foc
 lluny de mi, que és inútil el record.

Aphrodite accroupie * *

evocació d'escultura

La mà inquieta d'Eros recerca
 en la teva esquena, freda Afrodita,
 l'olor que els homes de llenya
 deixaren en la teva pell, els llavis
 que callaren la teva ullada dolça,
 el teu brancatge vell. El Fill
 et cerca: no t'agenollis, però, car
 no és teu el perdó dels déus.

21 *

Recorda'm les nits enceses i breus,
 les nits acompassades i salvatges,
 les altes nits de mars apaivagats
 i d'esperes càlides de la set.

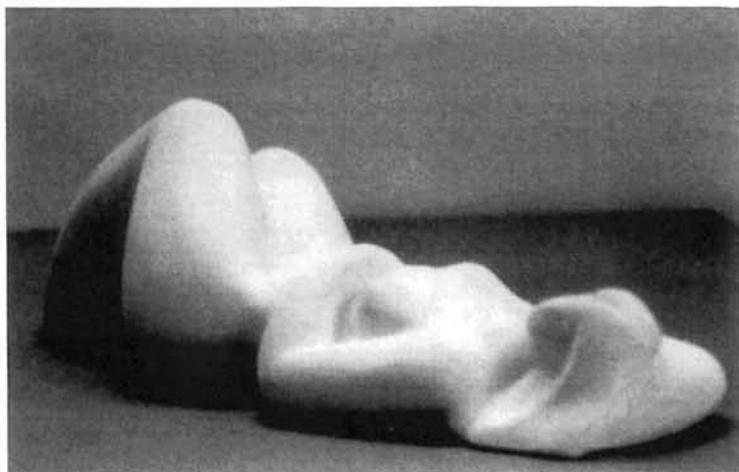
Recorda la nit de les danses lentes
 i els dies que un sol pas s'ha perllongat
 --ferits de nit i de recerques, dies
 de dansa i de mort-- per poder reviure'l.

MIQUEL BEZARES

D'11 Poemes

Ed. Moll (Palma, 1997).

* *Les danses lentes*
 * * *Duna immensa*

Somiant una càlida besada (1999), Yolanda Rodríguez

Acrílic sense títol, Rainelda Palerm

*en la sòrdida salvació de cada dia les encícliques
són útils per encendre el foc
els manifestos per embolicar mantega i sal*

(Hans Magnus Enzensberger)

DE SOBTE

vaig precipitar-me un cop més
en el toll enfangat i horrible del malson
lentament
turó avall
respirant l'aire xop de boira de la nit
arribaven les veus apagades dels corns i les sirenes
no hi havia cel
ni aigua
ni estrelles
estrany cantusseigs xiuxiuejants
el xiulet d'una serp
perseguint-me per tot de corredors ombrívols
eunucs amb simitarres a les mans
evidentment
s'havia desfet el passat
deixant al nostre darrera un ample solc
d'escuma blanca.

*sarments
núvols
carrers
espampolats
trencats
sense una passa
antònia
fantasma
vel que s'alça
hivern
tambors
lents
flagelants
passen
-Valet de diamants.
Dama d'espases.*

(Josep M. Llompart)

ELS MIRATGES DE L'AIGUA

porten avui premonicions de guerra i desigs secrets.
Com naufragar entre els dubtes:
reinventar la infància submergida en la marea.
Tòpic presagi malastruc entre roses esplèndides.
Amb ritme constant arriben
nítides imatges d'una blancor màgica.
Isolades amistats fragmentàries
per la superfície brillant del somni.

O també: les violentes febres de la mort
mentre et dessagnes damunt la terra erma.
Mística escriptura fantàstica
plena de drames grotescos i tresors inútils.
Ara,
pels descosits de les teulades
surten xarxes d'ombres fosques
amb immenses conques buides.
Raríssima lluentor del record
rodant vertiginosament pels cavalls dels núvols.

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

De Rituals

Col·lecció *Premi de Poesia Illa de Formentera*,
Res Pública Edicions, Sant Jordi de ses Salines (Eivissa, 2001).

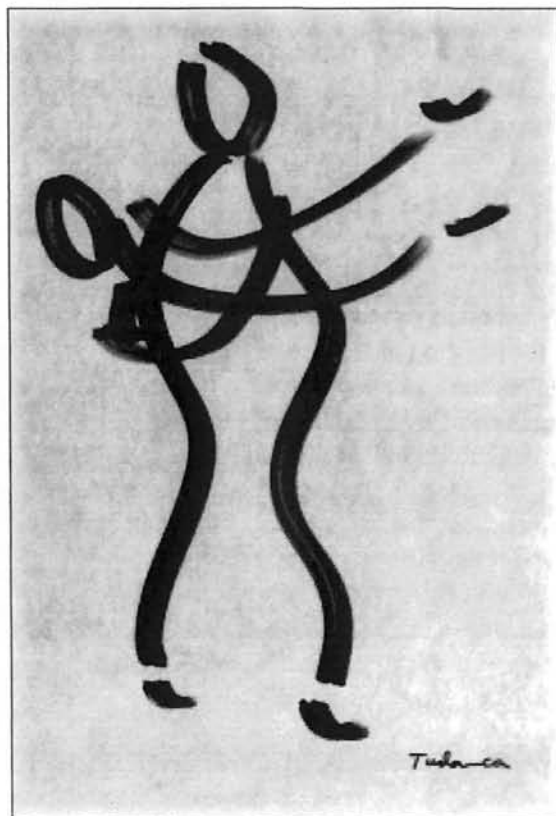
El viatge

Una xiulada llarga, ensordidora
com un repic de campanes, finirà
el seu particular i únic viatge,
arrelats al seient amb dents i ungles,

per conservar un lloc mediocre
vora els vidres, on abandonar-se
com en un film, esbós d'univers pla,
fugaç i ràpid, rera la mirada

entelada per l'alè, de tant en
tant netejada amb el puny de la mànega.
Per on deixar caure llurs cossos farts.

Per on vegetar el temps que transcorre
lentament i veure el paisatge
que, brau, cec, resta farcit d'ombra.

Dibuix preescultòric, Tudanca

Ploren rius secs d'esperança

Proclama

-Què passa?- demana l'autor
de la farsa-. Si arribo d'hora
per tot arreu i ningú m'espera.
Hi teniu res a dir si em poso
a clamar als vuit vents la meua
desesperança i solitud
sense un públic atent, que sempre
es retarda i quan arriba
jo ja he marxat deixant a
rera sols un cub de silencis?

Ploren rius secs d'esperança,
eixuts.
Vae Victis, ai dels vençuts!
Mà dura a Gaza i Cisjordània.
Afganistan - Kabul
Pakistan - Islamabad
Iran.
Irak.
Sud-àfrica.

I la nit caigué assassinada
al seu costat.

ANTONI RODRÍGUEZ I MIR

De *Cub de silencis (i uns quants cèntims de discòrdia)*, 7 i mig editorial de poesia. València, 1998.

Alguns punts per fer una mica de camí *

La poesia no és cap exclusiva de res ni de ningú. Podem definir-la com una manera especial de veure o percebre la realitat i, per tant, es pot trobar en totes les arts i en qualsevol experiència personal (però no cal confondre-la amb els bons sentiments).

Normalment, considerem que la poesia és un gènere literari. Parlant amb propietat, també ho és, un gènere literari, però no és sols això. Cal insistir en el fet que es pot donar poesia en la música, en la pintura, en el dibuix, en el gravat, en el disseny, en el teatre, en el cine, en la dansa, en el mim, en la novel·la, en l'escultura, en l'arquitectura, etc., etc.; en definitiva, en totes les arts.

Com a gènere literari, és el més eminentment i radicalment oral. La poesia èpica es configura, pren cos, abans que no existís l'escriptura. La primera dipositària de la poesia és la memòria. La mètrica en facilita la memorització.

Hi ha molts de tipus de poesia i, per això, les definicions de la poesia són realment innumerables. Segurament la concepció més estesa és que la seva finalitat o el seu objectiu primordial és crear o produir bellesa. El poeta seria així una mena d'orfebre que treballaria amb paraules i sintagmes especialment recercats, i amb imatges i mites, i crearia uns joiells o unes joies verbals que serien els poemes. Per a un servidor, la poesia no és merament un mitjà per a crear bellesa, és un mitjà també per a provar de conèixer una mica més la realitat, un mètode de coneixement, com ho puguin ser la ciència o la filosofia.

En qualsevol cas, el llenguatge de la poesia sempre és un llenguatge en tensió, que requereix un cert esforç de comprensió per part del lector o de l'oient. Recórrer a la consulta del diccionari no ens ha de fer mandra. Tampoc les necessàries relectures; insistir en el nostre escodrinyament d'uns textos que, de primer, ens semblen estranys i que no acabam d'entendre. Perquè un poema és justament aquell text que sempre ens demana que el tornem a llegir. Entre altres motius, perquè el seu llenguatge no és mai unívoc, com ho és el llenguatge matemàtic, i com aspira tothora a ser-ho el llenguatge científic. Val a dir que un poema no té un

significat únic i exclusiu. El llenguatge poètic sempre es presta a una pluralitat d'interpretacions. I encara que l'autor sigui qui millor ens pugui explicar les seves intencions, cada lector té tot el dret del món a fer la seva pròpia interpretació respecte a quins han estat els resultats eventualment aconseguits.

En definitiva, cap text no acaba d'existir si el lector, o l'oient, no se'l fa seu. Val a dir que la seva intervenció no és mai -contra el que pugui semblar- del tot pasiva; ben al contrari, és sempre decisiva. Sense la seva contribució receptora, no hi ha text que funcioni realment.

BARTOMEU FIOI

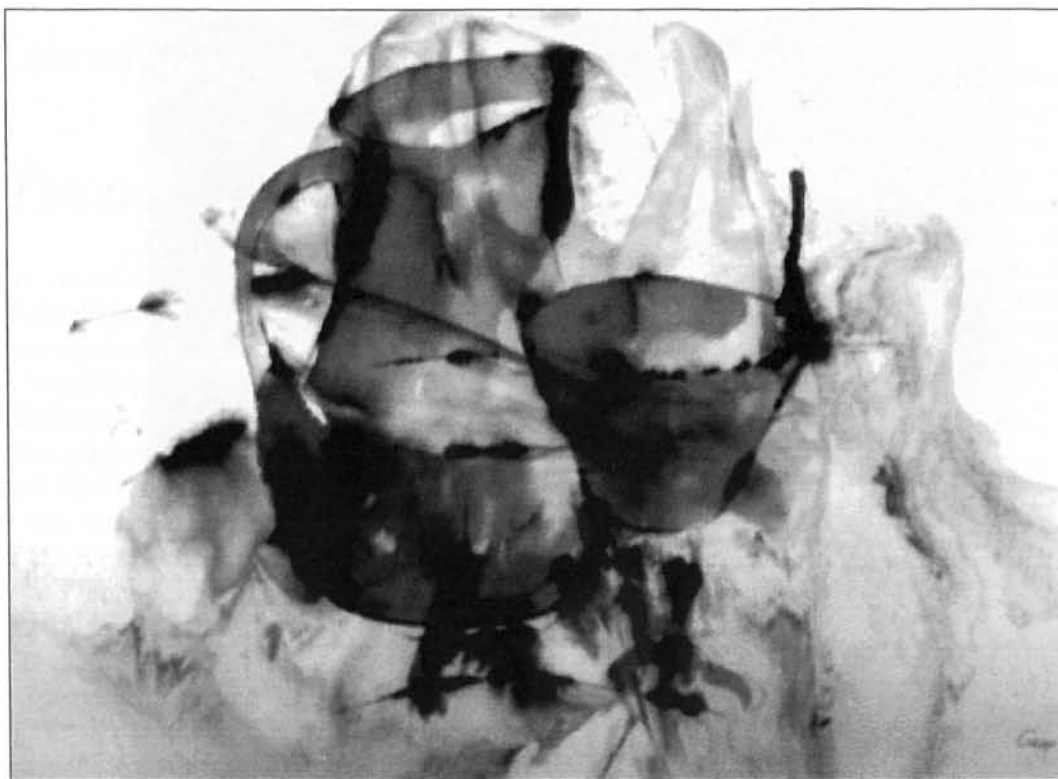
20/6/2000

P.S. Queda clar que concep la poesia més com una acció -una percepció, una acció cognitiva- que com un resultat. Participar en aquesta acció és possible però requereix un esforç.

Sèrie Música, Gaspar Servera

* Al núm. 2 de la *Col·lecció Poemes Essencials*, editat pel Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Educació i Cultura, Direcció de Cultura. Juny 2000.

Guillem Crespi, tècnica mixta

Bar central

Els núvols encapoten el cel. no són de cotó
blanc, sinó grisencs. L'ambient és enganxós.
Costa assolir la verticalitat,
i bufa ponent.

Ens hem alçat no més tard de les dotze.
Descansem, fumem i parlem; llegim d'allà
i d'ací fins a les tres. Després de dinar
anem a reposar, a les cinc el silenci és total.

Ens dutxem. Cap a les set anem a fer uns cafès
al Central. Descendim per la porxada fins al clàssic
eslalom d'una rebaixa, i lo rat penat ens mostra
la perspectiva d'una terrassa ocupada per un mim
i grups dispersos de turistes estiuençs...

Passem de llarg.

Cadascú de nosaltres prepara una cigarreta
a una plaça antiga i popular, en obres.
Em demane un entrepà de formatge i antxoves,
tu un cafè del temps.

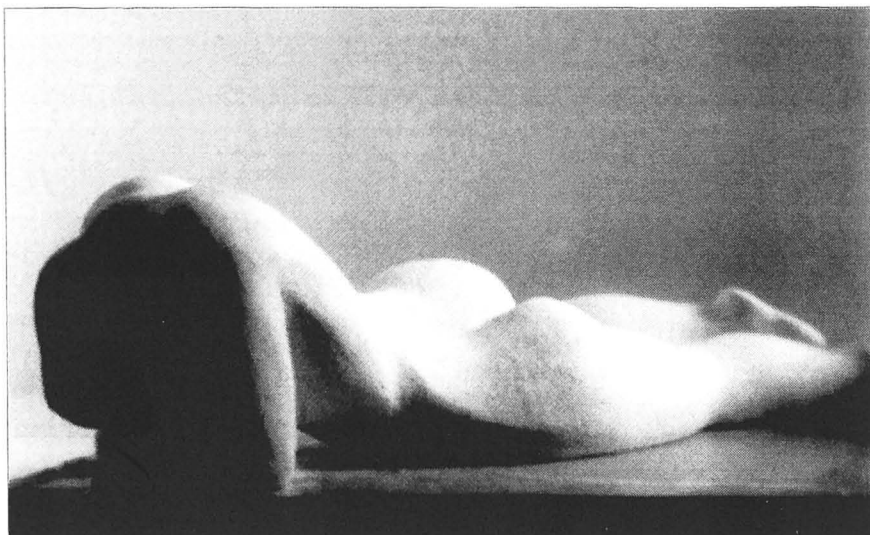
Diürn

Quin compromís entrar junts al carrer
amb la mar mística mirant de front!

Com un xiquet i una nina
fent marxa
amb la mar de les mans umbilicals;
quina insolació, perenne i plena,
amb la mar estimant a l'horitzó!

Fútils com l'oroneta
d'Altazor,
amb la mar oferint dies de franc,
temporals i sincrònics quedem muts
amb la mar: la ciutat, la musa i jo.

ANDREU PERIS

Vençuda per la raó (2000), Yolanda Rodríguez

ILLADEFOC

3 paraules en una, com la nostra illa de Mallorca en la que, el foc, representa tres conceptes en un sol espai:

Físic, perquè el foc és el sol que ens omple la vida.

Simbòlic, perquè el foc crema i nosaltres, els seus fills i les seves filles, estam "cremant" recursos, "cremant" la terra, "cremant" la nostra dignitat...

Mític, perquè el foc purifica. Com l'au Fènix, renaixerà de les cendres l'esperança d'un futur digne.

ÀNGELS CARDONA

Del recull *Illadefoc*

(Accèssit premi Rei en Jaume 2000)

Àngels Cardona i Palmer (Palma, 1951). A part de la dedicació professional a l'ensenyança, i al marge de l'experiència poètica com a mitjà d'expressió artístic, entre 1979 i 1991, conreà l'art de l'expressió corporal amb Ana Volosin, la dansa creativa amb Erick Thames (1987-1990) i la dansa contemporània amb Laura Girotto (1994-1997). Ha publicat *Poètica corporal* a la col·lecció *La sinya del tall*, El Tall editorial, Mallorca, 1999.

GABRIEL FLORIT I FERRER

Cala Tuent

Cala Tuent és un dia d'agost i cigales que ajuden a fer calor. Verd fulla de llimonera, blaus sense excusa, ocre xalests. És una aquarel·la nítida, diàfana, amb caramuixes i oliveres al comellar del torrentó, que per desamor amenacen ullastrejar. És mitja dotzena de "segones vivendes", com s'anomenen ara, que existeien en pecat mortal evident ferint la pineda que feia i fa paisatge i fotografia a cada tombant de la cala. Al bell centre, just allà on els còdols revenen pedres rodones grosses, hi sesteja un casolot en estat d'abandonament controlat, o sia, portes i finestres tancades i embarrades i entotsolat com mussol de soca. No hi ha gavines, però hi ha tres nines que xisclen com gavines. I un esvelt garrover jovença que no fa ombra però fa bonic, retalla el seu verd cloròtic amb la calç del que fou un esquer i ara ves a saber el que és, si grates una miqueta davall del plàstic, de la basca del plàstic d'una taula i dues cadires. I sobretot, aigua clara de mar neta que et permet que t'hi banyis, tot sabent i reconeixent que ara ja, això és un alt privilegi.

D'*El color de les coses*. Ed. Capaltard, Palma, 2000*38° graus a l'ombra*

Les mossegades dels coloms de porcellana blanca encara em dolien com un empatx d'albercocs verds; mentrestant, el quasi líquid plom daurat de la suor de migdiada, em solca les aixelles i el bolígraf s'escagassa. Aquí, avui, no hi fa estar de res. La ceràmica de Sintra, cada dia m'agrada més. M'obsessiona. Potser caldrà rompre-la, accidentalment. Si no vols que t'estimi molt, no'm diguis ni bon dia. Què difícil és callar quan cal callar i t'ho diuen! 38° graus a l'ombra condicionen fins i tot, sobretot, la consistència, l'estructura, la verticalitat de les paraules. Per exemple: "Conscientment, no va trair mai el seu poble". Això, just això, exactament això, és el que vull que escrigueu sobre la meua tomba.

Pols de corc, Balenguera, Ed. Moll, Palma, 1992.

"Un dels fets més fonaments poètics és aquella pregunta que, fa segles, hom realitza en demanar clarícies sobre quin és l'ésser que la poesia té per propi. Què és poesia? Sentir pronunciar "Què és poesia?" És estat sempre talment escoltar i sentir la veu amb síl·labes que, interrogant, demana "què és blanc?" I és quan un pensa tot d'una en aquella muda màquina d'emocionar que és el quadre "Blanc sobre blanc", de Rontko: el blanc guaitat pel blanc" "Vull dir que, per a Gabriel Florit, i per a mi, la poesia és viure a l'aguait del pròxim i dir-li:

"Quantes galtades us han de fotre abans de que sapigueu/on s'acaba el clatellet i comença la carona...?",

que és tant com dir:

"neutralitzar el tremolor d'una mà amb la fermesa de l'altra"

BLAI BONET

Fragments del pròleg del llibre *Pols de Corc*. (En clau de sistole) de Gabriel Florit.

Guillem Crespi

De *TRES APUNTS D'ART* *

I

El jardí de les delícies

Perquè en veritat mai no he sabut què significa
l'arpa penetrant amb desesperació el llaüt,
però sí que he vist el tètric infern dins l'esguard
turmentat d'ànimes pecaminoses i figures híbrides.

Desesperadament crec que ara, potser, ja migrat
d'anhels i proclames de venjança, a l'hora en punt
del desvari, tota la meua enravenada voluntat
de cop s'esforça a recuperar *El jardí de les delícies*.
Perquè sentir glatir la nafra que Hieronymus Bosch
em va gravar al fons més pervers de l'ànima,
tot de gemecs i orgasmes que aconseguiren veure la llum
a força d'esperonar els prodigiosos dominis del desig.

Com una calma enriquida de de la tèrbola foscúria
de la solitud i el solemne silenci dels misteris,
desesperadament crec en l'evangelí de la carn.

Nefertiti, segle XIV aC

II

Els colors de tres cavallers

(KANDISKIJ)

Del groc en traurem l'èxtasi de les emocions
i el llenguatge dels sons vers un ball d'espasmes
adolorits i caòtics com una angoixa sense treva.
La injúria. El silenci. La solitud.

Del blanc tan sols l'orgasme, l'alliberador
naufregi dels cossos rebolcant-se dins l'esperma:
La llavor que ens ha de perpetuar. La passió.

(KLEE)

Del blau aquesta mar que no ens ha traït mai:
les ones assuaujant la deserta geografia
i amb salnitre omplint cada mirada d'absència.
La vida. El desig. la mort. El vermell...

(KOKOSCHKA)

Del verd se'n treu una esperança inútil,
una vana forma de resignació, l'eterna promesa
que mai no gosàrem enderrocar des d'aquesta
certesa: l'enuig de saber que un dia el groc,
el blanc, el blau, el vermell i el verd no existiran.

Tan sols restarà el negre per bastir dies
de marbre i cendra. Els mutilats. La follia.
Els incendis i la desolació de la vella Europa.

PERE JOAN MARTORELL

De *Breviari de la cendra*

*De la I part *Teoria del no-res*
Balenguera, Col·lecció de poesia, 97
Editorial Moll, Mallorca, 2001

Exposició d'Edicions Atàviques a Binissalem,
tardor 2001, fotografia de Miquel Bezares

L'escriptura:

sembra de ganivets,
pluja de taques de saliva,
processó de preguntes invencibles,
trencadissa de tassons al front del silenci,
aventureros fugitius dels diccionaris,
caravana inacabable de formigues.

L'escriptura:

una espasa al cor de l'oblit?
un intent impossible d'explicar els enigmes?
un afany d'impedir la desfeta dels records?

Tanmateix, els sentits fecunden cendres.

1980

El poema és incert quan arranca el bolígraf
començant un viatge sense nord ni destí.
L'atzar i l'instint de semblar un espai buit
dibuixen sobre el blanc una xarxa de signes.
Engolint els renous, les olors, uns objectes,
el camí no se romp i perdura l'èxode
que finirà quan ho vulgui la meva tirania d'amo.

1977

M'encén la carn dels llibres. Cada pàgina
és un cos immens semblat d'albons florits.
El diseg és viatger incansable. La set és foc
i l'ombra del xiprer dibuixa un llac ple d'algues.
Les agulles dels ulls penetren sentits desconeguts:
lletres negres proclamen un rastre cap a l'infinit.
Sabrà el cervell desxifrar el trajecte? Serà
l'arrel de l'arbre qui arribarà a l'ocult?
Podrà el diseg encès saquejar les tenebres?

1980

Contemplàvem el joc dels amants
dins el mar nebulós d'un mirall
que filmava els volums i els colors
tensats en un ritme horitzontal de flama.
Els alens amb el so de cotó
embrutaven l'espai i un ocell
recorria vermell la foscúria del niu.
El diseg, galopant, el diseg, invencible,
degollava dolors i presons i les creus
i creixia entre llaunes i vents
una era de naufrags i tempestes.

1977

DAMIÀ PONS

De *Territori d'incògnites*,
Edicions Atàviques, Lluçmajor 1988

La passejada

Nit de novembre endolada,
el dimoni em desvetlà.
Si la tempestat minvava,
jo sortia a passejar,
amb ma mala consciència,
que no duia altre company.
Al passar pel cementeri,
(ni tan sols em vaig senyar),
la Mort, guaitant a la reixa,
me feia signes estranys.
Jo prenia la drecera,
camí del coll enasprat.
Se feia una clariana
tan bon punt vaig tocar dalt.
Quan alcí el cap, quines pinyes
entre els pins escabellats!
contraclaror de la lluna,
cinc corbs damunt tres penjats.
De Galatzó arran del cicle,
no sé com, vaig arribar.
Tramuntava sa carena
dins la fosca d'un ruixat.
Mon front banyà la tempesta,
retronant pels espadats.
Vora la font volguí asseure'm
perduda en l'alt roquissar.
Dessota els negres pollancres
un fantasma em va aturar:
entre regalims de pluja,
encenent-se a cada llamp,
el Comte Mal a la pica
abeurava son cavall.

MIQUEL FERRÀ

D'A mig camí
Ed. Moll, Palma, 1986

-1-

La paor, encara, a la base de l'alè,
 reprenent el discurs que estreba
 en el tremolar del buit,
 quan vet aquí que el buit s'oblida
 i és tota una reguera de boires,
 de febrers precipitats, espessos;
 i els vint metres quadrats de llar
 podrien descomptar-se dels anys viscuts
 i et restaria un bagatge llarg i vitri
 com un riu de faula índia,
 amb tot a la vorera de les petjades
 caduques, els indrets dels calendaris vells
 que estengueren llur vigència en terres llum enllà,
 febrer enrera,
 abans,
 moltes ribes abans.

-II-

És la racionalitat a emmudir-te
 les tempestes dels jorns enyoradissos,
 aquells on destrosses els minuts amb desfici
 i els caramells que gelen les parets obscures
 són estries fredes del gaudit escalf
 solitud endarrera.
 Et sorprèn pensar-te monstre,
 i has de fer-ne l'exorcisme diari
 de la paorosa ment en deriva,
 la ment agitada pels fantasmes interns
 que afanyosos i malignes,
 et desboten llur escòria a sobre
 perquè et saben sol,
 sol i mancat de defenses.

ÒSCAR AGUILERA

Del poemari *Constància de les hores mudes*
 (Accèsit del Premi Rei en Jaume de Calvià 2000)

Jean Serra

Memòria contra la mort

No oblidis la carn encesa, la figura
de vidre, aquell orgasme total.
No oblidis haver tingut
infantesa i pubertat,
ni la carícia blanca
devora savines d'un torrent.
No oblidis que ens deixàvem dur
per la riada, pels mots ocults.
No oblidis, tan sols això:
que hem estat i encara som.
De bell nou garfits a la proa
del ferm vaixell que avança, tornem
a escriure la nostra història.
I si algú ens pregunta què som,
direm: memòria contra la mort.

De *Retorns*, (1980-1985)
in *Estroncar el soroll*, 1975-1988
"Sa Nostra", Mallorca, 1996.

A un arbocer *

Nascut potser de la ventura,
eres del jardí l'arbre esponerós.
El més digne del veïnatge.

Ara un desert omple el teu buit,
aquest espai, vora a buguenvil·lea,
que la serra mecànica va fer bocins.

* *D'Àmbit humà*

Col·lecció Balenguera, 69.
Ed. Moll, Mallorca, 1995.

A una olivera *

Assegut al meu escriptori,
per la finestra, part enllà
del vell camí que, d'infant resseguia,
una olivera comtemplo, gojós....

Testimoni callat de jornades festives,
ombra amable durant l'estiu.
Germana del vent i del sol,
veïna pacífica del mar i el bosc...

Qui fa mil anys, la va plantar?
Quantes mans n'hauran recollit olives?
Cada matí mirant per la finestra
m'hi reconec essencial i perible.

JEAN SERRA

Pregues els déus que habiten
com un corc
cada fracció de segon del teu cos,
tot i que les mesures de carn
no tenen pes en el temps.

=/=

No siguis neci.
Inverteix les habilitats
a fer guanys dels remordiments,
victòries dels pecats.
Aquesta habilitat és el secret
de la saviesa.

=/=

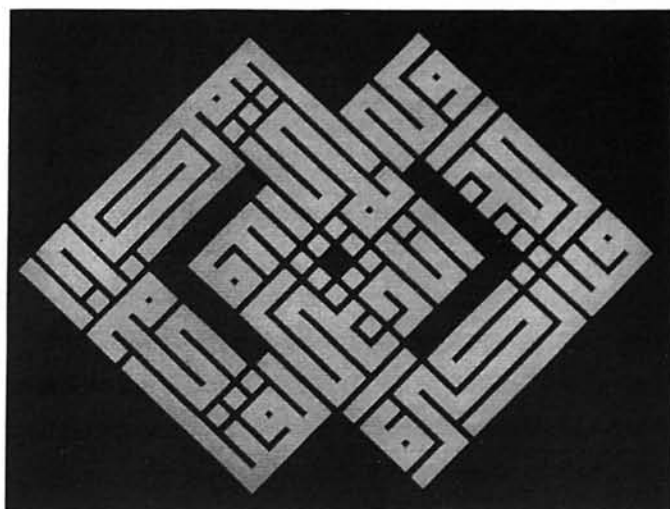
Sigues agosarat. I maleït.
Escriu amb el dit el teu nom
en el front del teu enemic,
fes una creu
en el centre
i escup un gargall sobre els dos objectius.

=/=

Roba del caramull de sentiments
els de més valor,
que no és furt
prendre per necessitat.

LLUÍS MAICAS

Del seu poemari titulat *Oraele orat*.
Publicat a l'Inea el 24 de maig de 2001, amb motiu de
la presentació de *Registre Fòssil*. D'*Oraele orat*
se'n va fer un tiratge limitat de noranta-nou exemplars,
numerats i signats per l'autor.

"Amb el conjunt de la seva obra poètica publicada, que ja supera els deu títols, Lluís Maicas (Inea 1954) ha deixat constància d'una ferma vocació congruada dins bons llenyams. No d'altra manera s'aconsegueix el bon vi a les nostres contrades del Pla i del Raiguer, la paciència i el seny dels anys ajudant-hi". "Llegir-lo de cap a cap per tal de fer-ne la tria, m'ha proporcionat hores de reflexió, de plaer i d'angoixa. He seguit amb ell, amb les seves paraules, la meditada perspectiva que ofereix de la quotidianitat i el crispant intent per transformar-la en material poètic. Ens trobem en presència d'un escriptor que viu dolorosament el buit quotidià d'una terra bordera i desesperançada, deixada de la mà de Déu i de la Història, on els compatriotes caven dia per dia la seva pròpia fossa com qui cava un clot de figuera amb el somriure inexpressiu dels idiotes. Però aquest desencís, aquest sentiment radicalment pessimista, s'engendra en el si d'una convulsió estètica que cerca la paraula escaient dia i nit, sens repòs, amb la duresa d'un aiguafort de Goya o d'una punta seca mironiana". "No ens enganyem, però. El poeta sap millor que nosaltres que no és pel camí de la poesia que s'aconsegueixen les transformacions necessàries".

Jaume Pomar

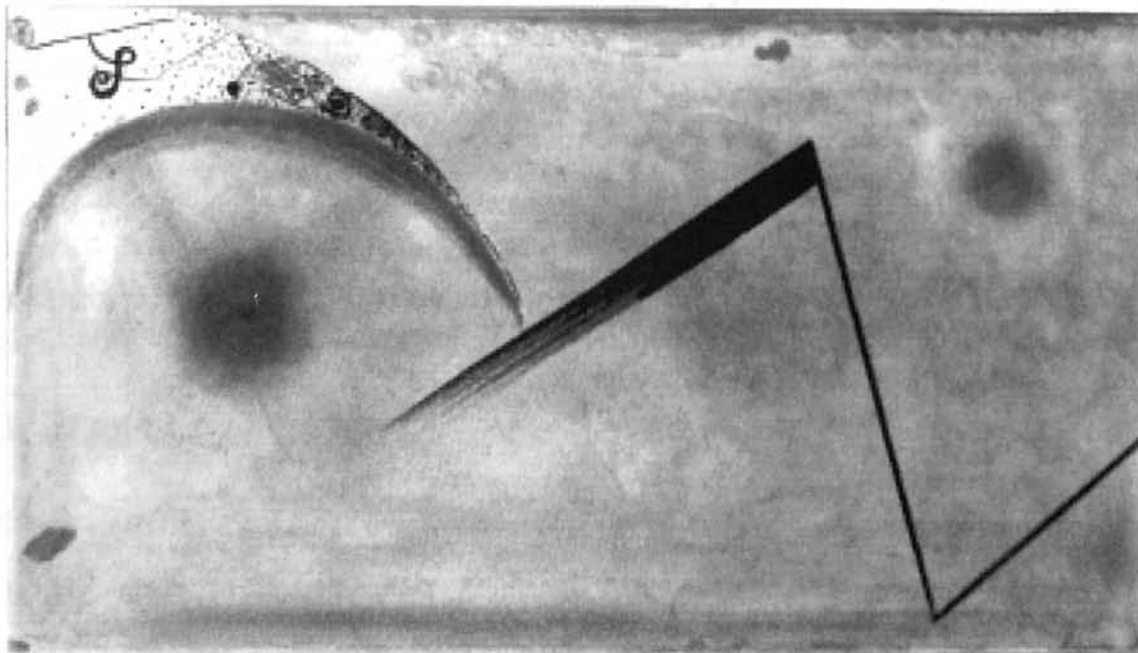
Fragments del pròleg de *Registre fòssil*.
Perifèries, (Palma 2001)

La innocència

Vam decidir matar-la, ho havíem planificat aquell matí, érem nosaltres o ella, tots érem prou mascles per fer-ho, però pocs per decidir-se a actuar de veritat.

Decidírem liquidar-la en el mateix moment en que ens vam adonar que anava de l'un a l'altre com si res. Ho vam començar a sospitar car no es preocupava massa d'amagar la seva manca d'escrúpols, ni la seva agilitat de moviment. Es convertí per a nosaltres, de sobte, en un ésser indesitjable al que calia eliminar sense concessions, havíem de ser ràpids i acabar aviat sense que no ens veies ningú i molt manco la mare o les germanes de N. Del seu interior aviat apareixeren els cucs i ens vam quedar astorats mirant-la molta estona, havíem vist a les pel·lícules com els soldats americans sortien de la panxa d'un avió, a cents, però allò era massa. Els grans amb el silenci després del truí entraren i no pogueren veure'l "car entre tots" vam saber fer que semblàs un accident i passés desapercbut. Jo tenia quatre anys i tot i ser el més petit era tan culpable com els altres. El cadàver romania sobre la taula, partida en dos segregant una fila de cucs del seu fastigós i pelut cos. Una ala quedà dreta, mig engrunada; assenyalant el cel ras, detall que ens va fer molta gràcia, motiu pel qual finalment algú de l'altre sexe entrà més tard dient que allò era una "brutor inconcebible" i la llançà al fons. Pocs segons més tard xisclàvem i corríem en una altra direcció, vam reprendre el joc com si res hagués passat. Anys més tard trobaria les mateixes mosques en els poemes més tristos de Charles Bukowski.

ÀLEX VOLNEY

Sense nom, acrílic, de Magdalena Vidal

ANDREU CABALLERO

Agraesc aquesta horabaixa escassa
De saber certament que existeixes
Com si no veure't fos només un record

Ompliré d'absències les butxaques
Perquè aquest present s'esvaeix
I estic ja fart de tant no pensar-te

Però si mai em surten les paraules
Vull que sàpigues que d'estimar-te
just em serveix l'ara mateix

La resta són petxines i tendreses
Amagades hàbilment a les sabates
Per si un cop de vent se m'emportava

D'aquest cos ple de tristesa
Inert com una pedra sense fona
No en faig mencions per demà

Més enllà de records i enyorances
On habiten els guanys de la vida
Hi ha la certesa d'haver-te estimat

I ara que t'ho he dit em cal buidar
Perquè sé que l'he de menester
Tot l'espai que en mi et defineix

Cada dia en som més conscient
De la peresa que em fa morir-me
Sabent que tu encara existeixes

Aniversari

Sé que em diran romàntic, demodé, ha! ha!
 Però si jo sóc àguila tu ets vent que mana,
 si jo sóc el vaixell tu ets albada i cantata,
 si jo sóc la catifa tu ets claror rodona,
 si jo sóc gasolina tu ets la pau que engola,
 si jo sóc un poeta tu ets el llit del blau,
 si jo sóc rossinyol tu ets un callar del cant,
 si jo sóc el silenci tu ets somni en color,
 si jo sóc una pedra tu ets ciutat, foner,
 si jo sóc canelobre tu ets l'enllà, llorer;
 i que em diguin romàntic, demodé, ha! ha!

A un paraigües anomenat paraula

Per la paraula sóc i em sent i em veig i mor.
 Per la paraula visc i creix i em pens d'un poble.
 Quasi apagat, dormit, el "si" oblida l'ànsia,
 poma, el peu, calitja de bolígraf, màgia.
 Però el rellotge diu i mai calla, malalt
 de temps col·lecciona cadàvers, la falç,
 i dóna voltes, voltes i més voltes, gat
 de ser per a no ser sinó hola!, absències.
 Per la paraula sóc i em sent i em veig i mor.
 La seva lluita neix d'una ànima plujosa,
 tendrum i estopa, fembra que és llavor, coïtja.

Una joventut desbaratada

I

Els dies, embullats per la febre del seny,
 d'un seny que empeny, frisós de cant i saviesa,
 però també de qualche cosa més, tendresa,
 dibuixaren enlaire, atzur, la quimera
 d'una força, potser farsa, sense barana
 on poder recolzar l'estimera d'un bes
 o tal volta d'un crist anomenat cançó.
 Tu, joventut-cavall-fasser-poema-sal,
 barrejares folia i ser, confús monòleg
 on el jo, de la mà de la inexperiència,
 s'agitava, piano, boig d'incandescència.

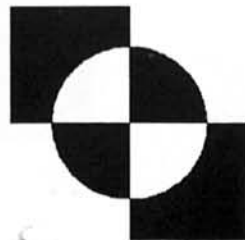
i 2

Ningú em retornarà ni la barca d'ahir
 ni aquell vers ratolí de moments esburbats
 i mots sense cap lògica racional.
 Mes el viure és color, calor, claror, valor,
 siurell sota cars llavis de sol-la-si-do.
 I jo, un Vicenç home que encara busseja,
 amic del car amic i la mampara encesa,
 m'he alçat per sobre muses que són pura arena,
 per sobre soliloquis desabillats, agres
 i farcits de banderes d'esguard rebotat.
 Per això, jo i vosaltres, **resurrecció.**

VICENÇ CALONGE

A Plagues del Certamen Literari de Castellitx
 (Algaida, 2000)

JAUME POMAR

X

Al peu dels meus lilàs, la citronella
i el camp amb el donzell, el romaní,
l'espígol, el fonoll, la sajolida.
Hores flairoses de misteri al vespre
i, rostollada enllà, l'alfabeguera.
Intuïa camins errats, miratges,
la vida incerta i tota la volença,
secrets acords de víctima i botxí.
Qui dirà el nom del que volíem ser
jo i un desig en forma d'ametller
en els guarets de Mosafat? Per què?
Ara les hores són un lent retorn
al paradís perdut amb mots blancs, còdols
cap al no-res en el torrent, missatges
sense ressò a turonades sordes.
I espero la campana del migdia
o el vol artístic de les oronelles
en l'aire carregat de llum fruital,
magranes esberlades, pits ubèrrims
d'arboces als mugrons, com les maduixes.

Núvols dibuixen
anyells i peres blaves
o cucarelles.
La llum del cel, doneu-me
la llum a trenc de dia.

De la primera part de

La sínia de les horesCol·lecció La Sínia d'El Tall / 1,
El Tall Editorial, Mallorca, 1997

IX

Abans de tonar a dir la bona mort
del somni i la paraula, ara recordes
la llarga espera al camp de Penuel,
terra vermella, i la lluita amb un àngel.
No has desfermat el cuir de la sandàlia
de cap Messies, no n'has estat digne
i veus l'amiga al llit de l'estranger
mentre la por i la nit ara s'emparen
del campament, perquè Adonai ho vol.
Poble petit e poc en la desesma.

X

Poble petit e poc que no té esma
per dir el nom del mal ni de la serp
que l'atenalla. Sempre el vell miratge
de l'estranger o de la lluita interna,
o de la por d'ésser que et fa no ser
res ni ningú. Reclama les arrels
amb nova saba i un vent de palmeres
per passar aquest desert. I bona estrella
et posi en el camí verdor d'oasi,
aigua de font de cristall de Bohèmia.

XI

La Balenguera balla i beu gin-tònic,
escolta jazz i blues per no morir-se
de bona mort o lletraferidura.
La Balenguera porta mini-falda
quan surt del bany d'aigua lustral, valenta,
perquè ha vessat la sang del vell dragó.
La Balenguera no és proclama emfàtica
si conquereix l'espai que li pertoca
per naixement i sang vermella o blava.
La Balenguera és amb el vent del món.

De *Poble petit e poc*Tercera part de **La sínia de les hores**

MIQUEL ÀNGEL LLADÓ RIBAS

Somni de primavera (llicó d'anatomia)

Una nit

vaig somiar que era formiga.

Vaig enfil·lar-me pel teu peu,
 vaig recórrer l'elegant turmell,
 vaig pujar amunt pel ventre de la cama,
 vaig remuntar el teu genoll,
 vaig resseguir la turgència de la cuixa,
 vaig salvar les delicades engonals,
 vaig, ai!, enredar-me en la madeixa del baix ventre,
 vaig caure en el dolç parany del teu melic,
 vaig escalar amb delit les teves sines,
 vaig assolir la delicada gorja,
 vaig vacil·lar al sortint del mentó,
 vaig refugiar-me a la balma dels teus llavis,
 vaig grimpar pel tènue espigó del nas,
 vaig guaitar la clara transparència de l'iris,
 vaig reposar a la serena plana del front
 i vaig coronar,
 exhausta,
 l'acolorit cim dels teus cabells.

Una nit, ai!,

vaig somiar que era formiga.

D'Antull de tu

De pròxima aparició a La Butzeta

Intolerància

Comença amb *i*,
 com idiotesa, ineptitud,
 impotència o inutilitat.
 Es caracteritza per un absolut
 menyspreu de la llibertat,
 alhora que basa la seva argumentació
 en una pretesa com ridícula
Veritat Absoluta.

Sovint es presenta revestida
 d'irrefutable raonament,
 científicament irrefutable,
 atractiu a les grolleres orelles
 de la ignorància. Un discurs
 d'una simplicitat fronterera
 amb la ximpleria,
 tan insultant com barroer,
 desproveït de qualsevol besllum
 de raciocini o humanitat.
 Un discurs que,
 val a dir-ho,
 ha deixat -i deixa encara-
 petjades inesborrables
 en forma de petits agres,
 caramulls de terra amb una creu al damunt,
 empegueïdors monuments
 a l'estupidesa i a la monstruositat,
 a la netetja sistemàtica
 de tot vestigi
 de Sentit Comú, Raó o Amor,
 permeteu-m'ho, amb majúscules.

De *Jardí de Quarantena* (Capaltard, 1999)

